

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 5. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

Mødet med digteren Brecht

Brecht i udvalg. Beretninger, Betragtninger og Belæringer. Udvalgt og oversat af Regnar Mandsbjerg. 638 sider. 300 kroner. Det poetisk...

Slå op i Den smalle bog

Søg

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og bringer desuden andre litterære læsninger, klummer, skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem de skriver om.

Flere indlæg fra Den smalle bog

- Afstanden mellem en engel og et lig
Bjørn Themsen
Slagger Forlaget
Fuglekøjen 2016 107 sider, 149 kr. Af Jakob Brønnum Jeg har været igennem flere faser i min læsning af ...
- Fotobog.
Klimaforandringer.
Naturvidenskab.
Kultur. Taleban.
Malawi. Syrien
Daniel Rye: "Mens vi venter", Book Lab 2019, 119 sider, 345 kr. Anders Holst Bodin: "Klimakrisens rodder. Et spædstik dybere i kampen..."
- De voldtagne og de døde
Tore Rørbæk og Mikkel Sommer
"Shingal", Grafik Novel, Forlæns 2019, 108 sider, 199,95 kr. Rikke Villadsen og Bjørn Rasmussen: "3 piger"...
- Mødet med digteren Brecht

lørdag den 16. november 2019

Nye noveller: Fire gode samlinger

Ljudmila Petrusjevskaja: "Umodne stikkelsbær", Forlaget Silkefyret 2018, 185 sider, 190 kr.

Rasmus Hastrup: "De ting der sker", Screaming Books 2018, 184 sider.

Christian Aalling: "Stemmer i tågen", Skriveforlaget 2019, 165 sider, 199,95 kr.

Maya Stolbjerg Drud Salomin: "Udflugter", noveller, EgoLibris 2014, 101 sider, 199,95 kr.

Tekster præget af censur

Ljudmila Petrusjevskaja: "Umodne stikkelsbær"

En forfatter, der underlægges censur, bliver ikke mindre kritisk overfor det system, hun skriver om. Det står klart, når man læser samlingen "Umodne stikkelsbær", der rummer et udvalg af Ljudmila Petrusjevskajas noveller og eventyr.

Petrusjevskaja er født i 1938, blev uddannet journalist og skrev sideløbende med sit arbejde digte, noveller og skuespil. Frem til 1988 fik hun kun offentliggjort syv noveller plus nogle fortællinger og eventyr for børn. Da glasnostpolitikken gennemførtes, løsnedes censuren, så Petrusjevskaja kunne udgive sin første egentlige novellesamling. Siden er der kommet flere til.

Med udgivelsen "Umodne stikkelsbær" har Forlaget Silkefyret gjort et udvalg af Ljudmila Petrusjevskajas tekster fra 80'erne, 90'erne og nulterne tilgængelige på dansk.

Kærlighedens svære vilkår

Den delvis selvbiografiske titelnovelle "Umodne stikkelsbær" finder sted på et sanatorium for børn, hvor de små patienter opbygger en rangorden, der i betænkelig grad minder om den, resten af det sovjetiske samfund har som grundstamme. Her gælder det om ikke at vise svaghed, for gør man det, pådrager man sig de andres opmærksomhed og irritation, hvilket kan få skæbnsvangre konsekvenser. Samtidig er det en historie om, at følelsesløshed ikke altid er betinget af intelligens, men at man for eksempel også kan nå langt med frækhed.

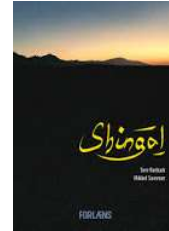
Pigen i titelnovellen slipper forliste skæbner, hvor stakler søger trøst i fantasien ("Milgrom"), forløsning i selvmordet ("Influenza"), flugt i flasken ("Ali Baba") eller forløsning i den andens underkastelse ("Happy end").

Forudsætningen for nogle af disse uheldige skæbner, kan Petrusjevskaja konstatere meget kort og præcist, for eksempel i denne beskrivelse: "Hun elskede ikke nogen, Polina, og kunne derfor ikke gøre det ud for en tragisk person, for de elsker altid nogen og lider af den grund" (s. 138). Dog er det ikke uden grund, at Polina ikke elsker nogen. Hendes mand har været hende utro med det resultat, at han efterfølgende har smittet hende med gonorré. Bedre bliver det ikke af, at han beskylder hende for at være smitekilden og altså den skyldige i, at han er blevet syg. Denne urimelighed gavner bestemt ikke deres ægteskab, og Polina begynder ikke alene at omtale sin mand som "gonorristen", men behandler ham også med den største afsky. Det er svært at bebrejde hende dette, men det ændrer ikke ved, at deres situation er trist: "Udefra set lignede dette måske en komedie, en sort komedie eller hvem ved hvad, hvis nogen havde fundet på at skrive disse ord og udtryk og de daglige udbrud ned, men ægtefolkene havde det skidt, både ham og hende. Rystende efter skænderierne, forpinte, men ude af stand til at græde, trak de sig tilbage til hvert deres værelse og gik i gang med deres behandlinger" (s. 131). Og ja, udefra ligner det en komedie af den kulsorte slags, og det er det da også. Men bag humoren gemmer der sig nogle forhold, der er alt andet end morsomme. Uden humorens slør ville novellerne næsten ikke være til at komme igennem.

De skæbner, der udfolder sig i samlingen, er formet af det samfund, de finder sted i. Det ses også tydeligt i den længste novelle med titlen "Blandt venner". Man kan overveje, hvor gode venner, der er tale om, for de er hinanden utro på kryds og tværs, og dog løser hovedpersonen et presserende problem ved at snyde venneflokken til at påtage sig et ansvar, hun ikke selv kan løfte. Ved at handle kærlighedsløst, sikrer hun sig, at de andre gør det modsatte.

En moderne Gulliver

De voldtagne og de døde

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Email address...

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▶ 2020 (2)
- ▼ 2019 (49)
 - ▶ december (5)
 - ▼ november (5)
 - En enkelt families særligt dramatiske "vinterkrig"...
 - Udkantsdanmark i litterær skikkelse
 - Nye noveller: Fire gode samlinger
 - Jeg vil gerne tildeles ridderkorset for min eminen...
 - Tre nye norske
 - ▶ oktober (2)
 - ▶ september (3)
 - ▶ august (4)
 - ▶ juli (4)
 - ▶ juni (5)
 - ▶ maj (4)
 - ▶ april (3)
 - ▶ marts (6)
 - ▶ februar (4)
 - ▶ januar (4)
 - ▶ 2018 (43)
 - ▶ 2017 (36)
 - ▶ 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- antologi (1)
- boganmeldelse (63)
- dagbøger (1)
- digtsamling (21)
- En litterær refleksion (5)
- essay (4)
- eventyr (1)
- fabler (1)
- faglitteratur (8)
- klassikerlæsning (12)
- kortroman (2)
- kunstbog (4)
- lyrik (3)
- noveller (3)

Brecht i udvalg.
Beretninger,
Betragtninger og
Belæring. Udvalgt
og oversat af Regnar
Mandsbjerg. 638
sider. 300 kroner. Det poetisk...

Foruden noveller indeholder samlingen tre tekster, der går under overskriften "Eventyr og legender". Her er det særligt den første, "Den nye Gulliver", der pådrager sig opmærksomhed med sin henvisning til Jonathan Swifts (1667-1745) satiriske fortælling om Gulliver i lilleputternes land. Petrusjevskaja skildrer en sandsynligvis skizofren mands syn af små mennesker, der lidt efter lidt splitter hans hjem ad. Manden opbygger et had-kærlighedsforhold til de små, for selvom de udgør en trussel, vækker deres størrelse en beskyttelsestrang hos ham. Derfor kan han finde på at spille rollen som deres gud: "Jeg holder vagt og har allerede forstået, hvad jer er for dem. Jeg er det altseende øje, der iagttager deres møje og pusten, deres lidelse og børnefødsler, deres krige og fester ... Jeg er den, der fremmaner vand og sult, brændende kometer og frostvejr (når jeg lufter ud). Nogle gange forbander de mig endda, ligesom den mor, som holdt sit barn op imod mig (enten havde hun fået det uden en mand, eller også var barnet sygt, eller måske var det hendes nummer seksten)" (s. 157). Der er tilsyneladende ikke så stor forskel på lilleputternes tilværelse og de liv og skæbner, Petrusjevskaja beskriver i de forudgående noveller.

Gråd eller grin?

"Umodne stikkelsbær" er forsynet med et informativt efterskrift af oversætteren Trine Søndergaard. Det kan med fordel læses inden resten af bogen. Dertil kommer en liste over andre af forfatterens tekster, der er oversat til dansk.

Petrusjevskajas tekster er muntre på deres egen kulsorte facon og efterlader læseren i et hjørne, hvor man ikke helt ved, om man skal grine eller græde. Überørt er man i hvert fald ikke, og det er netop noget af det, hvad der kendetegner god litteratur.

Rasmus Hastrup: "De ting der sker"

"De ting der sker" består af historier, der er flettet ind i hinanden og på den måde kommer til at minde om en roman. Det er dog ikke sammenhængen, der er det vigtigste, men de portrætter, der med forbløffende sproglig virtuositet tegnes af de enkelte karakterer undervejs.

En buket sproglig blomster

"De ting der sker" er en kaskade af fortælleglæde, der ikke mindst viser sig i et fabelagtigt og skarpt billedsprog. Ofte kan man som læser blive lidt træt af forfatterens mere eller mindre vellykkede metaforer, der ofte bevæger sig truende nær klicheen (et eksempel herpå gives i dette afsnits overskrift og den førstkomende sætning), men sådan er det ikke i "De ting der sker". Lad mig i dette og de to følgende underafsnit give nogle eksempler, som – selvom de er mange – blot udgør en buket samlet fra Hastrups sproglige blomstermark:

En pige, der er løbet hjemmefra og lever som hjemløs, bliver tilbudt noget, der sikkert er rygeheroin: "Det er ligesom at blive sænket ned i lun vaniljecreme." (s. 12). Personligt ville jeg finde en sådan neddykning temmelig ulækker, men for en frostkold teenagepige vil et karbad fyldt med lun vaniljecreme sikkert være noget af det mest fristende at varme sig i og måske også nippe lidt af.

Hastrup er god til at anskueliggøre triste stemninger, for eksempel trøstesløshed: "Kragerne lignede nogen, der glædede sig til at overbringe triste nyheder, og deres tilstedeværelse kastede kolde skygger på et pænt efterår." (s. 17).

Til tider er det mere håndgribelige lidelser, der tages under behandling. Dette er nok den enkleste, meget konkrete, men også forståelsesskabende beskrivelse af, hvordan det er at være mørkerød: "Jeg nåede hjem, låste mig ind i min egen private stilhed, tændte lyset og gik i seng." (s. 33). Ensomheden har næsten synligt klæbet sig op på de oplyste vægge.

Forladtheden i beskrivelsen af et loft med gamle, opmagasinerede sager vil være genkendelig for de fleste, men den humoristiske vinkel er ny: "Der lugter af minder. Skygger titter frem og gemmer sig igen med en støvet fnisen." (s. 40).

Tidens udstrækning

Når en dramatisk hændelse pludselig finder sted, kan tiden synes at sætte farten ned. Det skyldes en kemisk reaktion i hjernen, der skal give de involverede større overblik til at gøre det, der bør gøres. Som en bivirkning giver den langsomme oplevelse mulighed for, at det hændte lagrer sig bedre i hukommelsen, hvilket kan få ubehagelige følgevirkninger i form af tilbagevendende erindringsglimt. Her skildres de få forlængede øjeblikke: "Hele episoden varede som sagt kun få øjeblikke. Men de øjeblikke var så store, så vidtstrakte, at jeg vil hævde, at det er det længste interval, jeg nogensinde har været vågen. Partikler, elementer, fotoner, eller hvad fanden det er, sidder stadig fast i mig og gør, at jeg ikke kan glemme, hvad jeg så den dag. Særlig voldsomme og monumentale øjeblikke smitter af på alt. De pletter værre end nikotin eller sølvnitrat." (s. 43).

Netop tid er et af de elementer, der spiller en særlig rolle i "De ting der sker". Nogle øjeblikke trækkes ud, mens andre forsvinder nærmest inden de er opstået. Nogle øjeblikke

- prosa (5)
- prosadigt (2)
- roman (13)

Sidevisninger i alt

103,859

bliver skæbnesvangre, mens andre går til i glemsel. Nogle perioder ser man frem til, andre frygter man. Her er et eksempel på det sidste: "Timerne samlede sig som mulmede skyer under loftet, gravide med ondsindet regn af misdannede minutter". (s. 74). Så er det, man ønsker sig et andet sted hen!

Præcise menneskeskildringer.

Undervejs i "De ting der sker" introducerer Hastrup mange forskellige personer, som han formår at karakterisere gennem holdninger, sprogbrug og intelligens. Her er en erindring fra en mand, hvis begavelse ligger et godt stykke under gennemsnittet: "I forgårs var der pludselig en anden chauffør som der ikke var så sød. Han sagde at mit buskort ikke duede mere. Jeg forstod ikke hvad han mente og så blev han lidt sur og sagde at jeg ikke havde opfundet den dybe tallerken. Nej jeg har da ej. Det var der da nogle andre der gjorde for længe siden før jeg blev født. Jeg ved slet ikke hvem det var." (s. 90). Man bemærker de manglende kommaer, der gør læsningen lige så hurtig og pausesnydt, som fortælleren ville have fortalt sin historie i virkeligheden. Det er som at stå ansigt til ansigt med den uforstående og lidt forurettede fyr, der bliver utryg, når de faste rutiner brydes.

En mand, der har svigtet fatalt, beskriver sin situation, så man forstår, hvad dårlig samvittighed er: "Det klæber, det er ligesom hvis ens skygge var lavet af sirup og beton." (s. 141).

Næsten lige så rædselsvækkende er denne beskrivelse: "Min mor er ikke andet en to tusind neuroser holdt sammen af en gråmeleret natkjole." (s. 178). Ikke så sært, at sønnen er blevet mere end almindelig afsopret.

Mærkeligt vedkommende litterære konstruktioner

Bortset fra den nydelse det er at boltre sig i Hastrups fabelagtige metaforer og andre sproglige øjenåbnere, er både bogens handling og fortællingernes handlinger i "De ting der sker" medrivende. Genren befinder sig set sted mellem socialrealisme og magisk realisme og vækker minder fra bøger af Svend Aage Madsen og Torben Guldborg.

I bogens historie nummer to introduceres læseren til størstedelen af de mennesker, de øvrige historier handler om. Der lægges kun ganske få hints ud, som udfoldes i resten af bogen. Overordnet set er historierne temmelig triste og urovækkende, men de er fortalt på en måde, der ikke kan undgå at bringe smilet frem, for eksempel i historien "Holmer Snegård", hvor Holmer søger hjælp i et hus, der viser sig at være beboet af intellektuelle spædbørn, som har lavet deres eget museum: "Gylptoteket". Denne historie er voksenlitteraturens svar på animationsfilmen "Boss Baby".

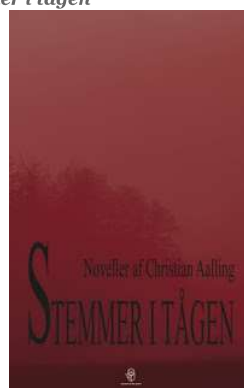
Flere gange giver Hastrup sig selv mulighed for at skildre et stigende vanvid – og han er god til det! Her er hovedpersonen i historie 4 fanget i et gigantisk bibliotek: "Jeg klemte mig ud mellem de tætstående reoler og begyndte at løbe. Jeg ramte hjørner og kanter og faldt og ænsede det ikke og kom op igen og løb videre. Jeg flåede en bog ned, *Det Gamle Testamente*, og proppede pergament i munden. Permanent. Men ingen skal få vide, hvor mørkerøden er. Jeg fandt rullebordet, drak ting, hujede som smeltet hør." (s. 85). Sproget skifter betydning og mister mening i takt med personlighedens opløsning. Det er uhyggeligt og hylende morsomt på samme tid.

I den sidste historie samles trådene. Det er måske nok lidt konstrueret og efterhængt, men føjer ikke desto mindre endnu en medrivende fortælling til samlingen; en fortælling om noget så særpræget som et parforhold mellem to psykopater. Dermed understreges styrken ved hele Rasmus Hastrups bog, nemlig at han formår at gøre særprægede litterære konstruktioner vedkommende for læseren, fordi det genkendelige levede liv ligger lige under de barokke indfald.

Variationer over et tema

Christian Aalling: "Stemmer i tågen"

Skriveforlaget er et medudgiverforlag, hvilket let kan føre til skeptiske overvejelser angående dets udgivelser. Når en forfatter vælger at udgive sit manuskript på et forlag, der kræver et indskud, er det vel, fordi ingen andre vil satse penge på projektet, af den grund at teksten ikke er god nok. Jeg skal ikke udelukke, at det nogle gange kan være tilfældet, men Christian Aallings debutbog, novellesamlingen "Stemmer i tågen", modsiger denne formodning og påviser, at god litteratur også kan blive fravalgt af de etablerede forlag, fordi målgruppen er for smal til, at

bogen vil sælge særlig godt. I de tilfælde er det glimrende, at der findes forlag, som med en økonomisk håndsrækning fra forfatteren kan udgive læseværdig litteratur, der ellers var endt i en skuffe.

Faderens tøven

Man kan ganske vist godt klandre Aallings noveller for at være lige lovlig ens. De er alle sammen monologer, ligesom der er noget gentagende i den måde, fortællerne formulerer sig på. Således former samlingen sig som variationer over et tema. Men som det gælder i musik, er det ikke nødvendigvis skidt. Det, fortællerne formulerer, er ikke det samme, ligesom de enkelte fortællere heller ikke minder om hinanden. Der er fortællere i knibe og andre i nærmest total ligevægt. Der er mandlige og kvindelige fortællere. Der er tossede og fornuftige fortællere. Så selvom fortællingernes opbygning minder om hinanden, er forskellene fortællerne imellem alligevel mærkbare.

I den første novelle, "Et stille opgør", drives der – med en god portion sort humor –gæk med moderne forældres frisind på børnenes vegne. En far har overdraget et kælderværelse til sin søn, så han frit kan eksperimentere med forskellige narkotiske stoffer. Det giver jo knægten respekt blandt kammeraterne. Imidlertid bliver faderen sat i et dilemma, da sønnen spørger ham til råds om, hvorvidt han skal takke ja til et væddemål, der – hvis det går godt – kan gøre ham endnu mere respekteret, men – hvis det går dårligt – vil have særdeles alvorlige konsekvenser. Det bemærkelsesværdige er, at faderen tøver med at svare.

Om at være til stede i livet

Aallings baggrund som teolog og cand. mag. i kristendomshistorie titter frem i "Gud i en snebold", hvor en adfærdsvanskelig pige kaster en snebold i nakken på den lokale sognepræst. Selvom det er en ret uskyldig sag, og præsten ikke opdager, at hun er den skyldige, får hændelsen hende til senere at opsøge og tale med ham. De taler ikke om snebolden, men om teologiske og filosofiske problemstillinger. Da hun fortæller om en senere hændelse, hvor hun svigtede en nærtstående, har hun fået så godt styr på teologien, at hun kan bruge hændelsen til at lægge afstand til enhver form for selvretfærdighed: "Hvorfor tilføjede jeg mon den anekdote? Det var egentlig kun for at illustrere, at min sneboldsvækkelse for mange år siden ikke har gjort mig til et godt menneske. Om den har gjort mig til et bedre menneske, end jeg ellers ville have været, har jeg ingen mulighed for at vide, men jeg håber det ikke, for så har det stået slemt til [...]" (s. 30).

Fortælleren i "Gud i en snebold" kaster sig ud i livet, mens kvinden i "Kom til mit vindue eller min dør" fortrækker at være tilskuer til andres tilværelse. Hun har et dagligt ritual, hvor hun fodrer havens fugle. Uden selv at være en del af deres liv nyder hun at betragte dem. Noget lignende gør sig gældende for hendes logerende. Ikke at hun blot forholder sig passivt. Som med fuglene lægger hun lokkemad ud, idet hun nøje udvælger dem, hun vil have boende. Uden at de bemærker noget, kobler hun dem sammen og sørger for, at de hver især får øjne for den anden. Som tilskuer til livets gang glæder hun sig, hver gang hendes logerende indleder et kærlighedsforhold. Hun spiller et spil med andre mennesker, som er ganske sympatisk, men også mærkelig klinisk. Der er noget trist ved den måde, hun kun deltager i livet på afstand. Det er, som om kærligheden er for farlig for hende til, at hun selv vil give sig hen til andre.

Den gamle mand i det lille mesterværk "Nutid smiler, hvor oldtid hviler" er til gengæld ikke bange for at give sig hen. Han lever livet i fulde drag, men på en meget langsom og nydende måde. Med en bekymring for de yngre generationer, der tror, at de befinder sig på et højere stadie end alle andre, udfolder han sit syn på lykken som noget, der altid har eksisteret. Selvom man tidligere levede under langt barskere livsvilkår, kendte man også til lykken dengang. Selv hans fortidsfortrolige, Grauballemanden, som han jævnligt besøger på Moesgaards Museum, har kendt til lykke. Hvis fortælleren selv bliver gravet op som moselig om mange hundrede år, vil der også være folk på det tidspunkt, der mener, at han umuligt kunne have været lykkelig, fordi han levede i en tid, der stadig kendte til uheldbrede sygdom. Men det er ikke korrekt. Fortællerens stille lykke lyser ud af hver side og smitter af på læseren.

Krævende tankerækker

Aalling har en særlig sans for at lade tanker udfolde sig i lange rækker, der kan være svære at følge for alle andre end dem, der tænker dem. Men giver man sig som læser i hænderne på fortællerne, kan det alligevel godt lade sig gøre. Mange af dem er intellektuelle med et ganske højt abstraktionsniveau, og selvom en del af dem synes at have tanker, der fjerner sig et godt stykke fra virkeligheden, er det alligevel interessant at følge deres tankespind, der kan strække sig ubrudt over flere sider. Her er et eksempel, hvor fortælleren i den kafkasker "Manden i toget" forsøger at redegøre for de tanker, et tilfældigt møde har medført: "Det var, som om der var mere liv omkring mig, end der plejer at være. Det lyder positivt, men jeg opfattede det som negativt. Og det er ikke andre mennesker, jeg tænker på. Det var ikke dem, der var mere fulde af liv, end de plejer at være. Faktisk var de snarere meget mere usynlige; jeg kan slet ikke huske, at der var nogen af dem, jeg lagde særlig mærke til. Det var mig selv, der havde en højere intensitet, end jeg plejer at have. Jeg ved godt, at jeg lige har skrevet, at det var mine omgivelser, og jeg tror, at jeg vil lade det stå, som det står, selvom det er en modsigelse. Eller rettere sagt: Jeg vil brodere videre på selvmodsigelsen, for det var, som om jeg i højere grad, end jeg plejer at være, var mine omgivelser, og mine omgivelser var mig. Jeg taler ikke ordinært her, men ekstraordinært, og jeg prøver at bruge almindelige ord til at beskrive en følelse, som jeg tror er en stor fjende af ord, men så meget desto mere virkelighedsnær. Jeg er ikke dårlig til at formulere mig, men det er svært." (s. 134).

Ja, det må være svært, ligesom det er svært at følge, hvad det egentlig er, der menes. Men derved får man nok netop indblik i fortælleren situation.

Doseres i små bidder

”Stemmer i tågen” indeholder 12 noveller. At læse dem er en både krævende, interessant og til tider morsom oplevelse. Netop novellegenen passer godt til Aallings fortællestil, der skal tages i små bidder. Der er på samme tid krads samtidskritik og stor menneskelig indsigt i fortællingerne, som til tider bringer læseren så tæt på fortælleren, at man kan blive helt lettet over, at han eller hun er fiktiv.

Forholdet mellem begær, sex og kærlighed

Maya Stolbjerg Drud Salonin: ”Udflugter”

Vi lever i en perfektionskultur, hvor vi stiller urealistisk høje krav både til vores udseende og formåen. Kun det bedste er godt nok, hvilket understreges af diverse former for kontrol af det arbejde, der udføres på både det offentlige og det private arbejdsmarked. Sat lidt på spidsen er resultatet en nation af nydeligt klædte borgere med et indre, der hænger i trevler. Denne evige kamp for at være perfekt medfører frustrationer, der ind imellem må have luft. Dette må ens nærmeste tage sig af, hvis man da ikke med det samme søger professionel hjælp hos læge, psykolog eller coach. Men end ikke overfor den, der har ens fortrolighed, er det gratis at vise sin svaghed, for så er man jo ikke det perfekte menneske, man har ladet kæresten eller ægtefællen, venen eller veninden tro. Gråd er umandig og får eyelineren til at flyde så uæstetisk ud på kvinder. I perfektionskulturen skuffer svagheden både den nedslæde og den, der må trøste. Overfladen krakelerer og afslører de menneskelige begrænsninger, ingen vil være ved.

Degradering af kærligheden

Novellerne i Maya Stolbjerg Drud Salonins debut ”Udflugter” er så godt som alle kommentarer til perfektionskulturen. Langt hen ad vejen handler det om sex, om at være tilpas attraktiv og at fastholde partnerens interesse. Begæret indtager formandsposten i forholdet, og forholdet bryder sammen, hvis begæret svigter og seksuallivet ikke fungerer. Kærligheden forvises til en anden- eller tredjeplads; måske fordi kærligheden i perfektionskulturen har for travlt med at vende sig indad til også at rumme andre. Hver især skal vi være så værdige til at elske, at vi først må elske os selv for at blive overbevist om, at andre med rette kan gøre det samme. Det er en besværlig sløjfe at slå for kærligheden, der ellers altid har været udadvendt. Er man tilpas overbevist om sin egen fuldkommenhed, vil man dyrkes af dén, der måtte forelske sig i én. Man viser vedkommende en gunst ved nådigt at modtage hans eller hendes kærlighed og raser, når vedkommende slår op; ikke fordi man elskede den elskende, men fordi ekskæresten med sin exit viser, at man alligevel ikke er så perfekt og elsk-værdig, som man gik rundt og bildte sig ind. Selvværdet får sig et knæk og gør én usikker, når man begiver sig på jagt efter en ny partner. Mellemtiden må udfyldes af uforpligtende forhold, der overbeviser én om, at man stadig er attraktiv.

”Bare de har hinanden”

Det er ganske vist ikke de perfekte typer, Salonins indledende novelle handler om. Her præsenteres læseren for kassedamen i Netto, der danner par med den evigt arbejdsløse, hashrygende Klaus. Det er et par med meget lidt overskud, og der skal ikke meget til at få dem til at begå dumheder. Alligevel holder de sammen:

”De holder om hinanden, klammer sig til hinanden som to skibbrudne på en tømmerflåde, og havet er oprørt, og der er hajer. Klaus spørger, om hun har tilgivet ham, og hun siger ja. Det skal nok gå. Bare de har hinanden.” (s. 17).

Sådan forholder det sig ikke med størstedelen af de andre noveller karakterer, der enten kaster sig ud på kodmarkedet i jagt på sex og i håbet om den helt store kærlighed, eller overvejer hvor længe de kan blive i det parforhold, der i alt for lang tid har knaget.

Signalstoffer og receptorer

Når kærligheden har forenet et par, følger dagligdagen, der hurtigt kan få käl på forelskelsen. I en pragtfuld dialog, der dels afslører, hvor lidt ægtemanden har fattet af kærlighedens væsen, dels i hvor høj grad hans kone har gennemskuet dette, viser Salonin det farlige i at degradere kærlighed til fysik.

”Har du nogensinde tænkt på, hvordan folk egentlig fungerer indeni?” spørger hun.

Han vender sig om.

”Med signalstoffer og receptorer?” spørger han.

”Det var nu ikke det, jeg mente. Jeg tænkte på følelser; tanker.”

”Det er da også styret af signalstoffer.”

”Tja,” siger hun.

”Hvad skulle det ellers være?”

”Jeg tror, der er noget mere.”

”Tror?”

Hun betragter kystlinjen bag ham.

”Ja. Tror,” svarer hun.

”Jeg har svært ved at tro på ting, jeg ikke kan se.”

”Kan du da se dopamin?”

”Nej, men jeg kan mærke det.”

”Hvordan ved du så, at det bare er et fysisk stof, der flyder rundt i dine blodårer, og ikke er noget andet? Noget mere?”

”Det ved man da,” svarer han.

”Det tror man.”

”Nej, det er noget, man ved. Man har lavet forsøg.”

Hun rejser sig op og stiller sig hen ved siden af ham.

”Du tror altså, at du ved, og jeg ved, at jeg tror,” siger hun.

”Nu er du forvirrende.”

”Tak.” (s. 21-22).

Når alting forklares som fysiske processer, er det svært at forholde sig til kærligheden, der i bund og grund bygger på tillid. Uden tillid til, at den elskede elsker den elskende, sniger mistilliden sig ind og gnaver hul i kærligheden.

For dialogens mand er kærligheden betinget af fysik. Han har sådan set intet ansvar for at holde sit forhold til kvinden ved lige, for det er jo betinget af noget, der virker uafhængigt af hans vilje. Denne holdning fornemmer kvinden, der har svært ved blot at blive elsket af den elskedes fysiske processer. Således flyder manden og kvinden langsomt fra hinanden.

Hensyn til læsere på Fyn

Selvom størstedelen af novellerne i "Udflugter" har en trist, opgivende tone, er der ikke så lidt humor i dem. I "Ambitioner" gør Salenin grin med den moderne metatrend, der inddrager forfatteren selv. Her er et eksempel:

"Helen og Ferdinand mødes igen efter nogle måneder. De mødes i zoologisk have, men lad os sige, at det er zoologisk have i Odense, for ellers foregår alt for meget i denne bog i København, og man skal også tænke på salgshallene, det gør forlaget, når de vælger om de skal udgive bogen eller ej, og folk på Fyn gider ikke læse bøger, der kun foregår i København. Og Italien. Forfatteren ved ikke, hvorfor så mange af hendes personer rejser til Italien, sådan er det bare. De mødes foran løveburet i zoologisk have i Odense [...]. (s. 63-64).

Hvad enten man bor på Fyn, i København, i Italien eller et andet sted, er "Udflugter" værd at læse som en barsk - til tider ironisk - skildring af en krakelerende perfektionskultur, hvor begær, sex og den enkeltes optagethed af sig selv truer med at udslutte kærligheden.

Indsendt af [Jakob Brønnum](#)

5 kommentarer:

Rasmus 17. november 2019 kl. 00.50

Kære Jakob Brønnum, 1000 tak for din meget fine, grundige og indsigtsfulde anmeldelse af De ting der sker. Jeg føler mig virkelig læst og forstået, og dertil meget glad og rørt.

Mange hilsner
Rasmus Hastrup

Svar

Egil Hvid-Olsen 18. november 2019 kl. 01.51

Kære Rasmus Hastrup.
Det er ikke Jakob, men mig (Egil Hvid-Olsen), der har læst og anmeldt bogen. Tak for din kommentar. Det var en stor fornøjelse at læse din samling. Jeg håber, at anmeldelsen kan få andre læsere til at kaste sig over bogen. Det fortjener den.
Venlig hilsen Egil.

Svar

Rasmus 19. november 2019 kl. 03.17

Undskyld, Egil, det beklager jeg. Jeg så blot Jakobs navn og antog, at han stod bag anmeldelsen. Kæmpestor tak til dig for de meget fornemme ord om min bog.

Svar

Egil Hvid-Olsen 19. november 2019 kl. 03.25

Pyt med misforståelsen. Og selv tak.

Svar

Christian Aalling 20. november 2019 kl. 23.43

Kære Egil Hvid-Olsen.
Mange tak for din anmeldelse af "Stemmer i tågen". Den er jeg meget glad for, det er så rart med positiv feedback. Det var også interessant at læse om Petrusjevskajas, Hastrups og Salonins samlinger; tak for godt input!

Venlig hilsen
Christian Aalling.

Svar

Angiv din kommentar...

Kommenter som: Google-konto ▼

Udgiv

[Vis eksempel](#)

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)